

**ПРОГРАМА
ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ
НА ДГ „СЛЪНЧО“
ЗА УЧЕБНАТА 2020/2021 г.**

I. Въведение

Програмата за превенция на ранното напускане е част от институционалната политика на ДГ „Слънчо“ във връзка с прилагане на Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане и включване в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, приет с ПМС № 100/08.06.2018 г., както и в други национални, областни, общински и училищни политики с такава насоченост.

Програмата за намаляване дела на преждевременно напусналите деца конкретизира заложените политики, мерки и дейности в Стратегията за ограничаване на отпадането и намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст в област Сливен съобразно спецификата и конкретните условия в институцията.

Програмата се основава на водещи принципи за законосъобразност, партньорство, прозрачност и популяризиране на мерките и резултатите, приемственост, устойчивост на резултатите, своевременност, отчетност, мониторинг и контрол, иновативност.

Основните **нормативни документи**, използвани за разработване на програмата:

1. Конвенцията на ООН за правата на детето.
2. Харта на основните права в Европейския съюз.
3. Стратегия за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж ЕВРОПА 2020.
4. Стратегията на Съвета на Европа за правата на детето (2016-2020 г.) с нейните приоритетни цели: „Равни възможности за всички деца“, „Детско участие“, „Живот без насилие за децата“.
5. Стратегия за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства (2015 – 2020).
6. Национална стратегия за насърчаване и повишаване на грамотността (2014 – 2020).
7. Законът за предучилищното и училищно образование.
8. Наредба за приобщаващото образование от 2017 г. изм. и доп. 2018 г.

Вътрешноинституционални документи:

1. Стратегия за развитие на детската градина.
2. Програмна система.
3. Правилници, програми, правила и др.

II. Принципи на програмата за превенция на отпадането на деца

Програмата за превенция на отпадането на деца се базира на основни принципи на включващото образование:

1. Всяко дете има право на образование и трябва да има равен достъп до образование.
2. Всяко дете може да учи и да се възползва от предимствата, които образованието дава.
3. Извеждане правата и интересите на децата като приоритет.
4. Равнопоставеност и приобщаване на всяко дете: не се допуска дискриминация, основана на раса, народност, пол, етническа принадлежност, социален произход, вероизповедание, обществено положение, увреждане или друг статус.
5. Зачитане и приемане на индивидуалността и уникалността на всяко дете и гарантиране подкрепа на личностното развитие.
6. Осигуряване на сътрудничество между всички участници в процеса на приобщаващото образование.
7. Детето следва да бъде стимулирано да участва активно в образователния процес.
8. Възгледите и мнението на детето трябва да бъдат взети предвид при неговото участие в дейностите на детската градина..

III. Идентифициране на рисковите фактори за преждевременно напускане на деца от детската градина

1. Недостатъчно грижи и заинтересованост от страна на родителите, негативно отношение към образованието на родителите;
2. Липса на ефективни санкции за родителите.
3. Нисък жизнен стандарт на част от населението в резултат на продължителна безработица.
4. Проблеми в семействата, водещи до отпадане на деца от детска градина.
5. Липса на достатъчно финансови възможности в институцията за подкрепа на застрашени от отпадане деца по социални причини.
6. Миграционни процеси, честа смяна на местопребиваването.

IV. Анализ на влиянието на причини, водещи до отпадане от детска градина

1. Социално-икономически причини – *социалният статус* на родителите оказва влияние както върху продължителността на обучение на децата, така и върху причините за тяхното отпадане. Трудова миграция на единия или и на двамата родители на страната поради невъзможност за издръжка на семейството и търсене на работа в чужбина води до оставане на детето на грижите на близки роднини (родители, сестри, братя на родителите), които нямат същия авторитет и изпадат в безсилие за справяне с новите модели на поведение на децата. Посочването на *икономически причини за отпадането на деца* от образователната система е често срещаното обяснение от страна на родителите им (лоши битови условия, нисък жизнен стандарт, ниски доходи, формирани предимно от социални помощи в резултат на безработица и др.).

2. Етнокултурни причини – Профилът на децата с риск от отпадане, на преждевременно напусналите и на реинтегрирани повторно дава основание да се приеме, че този проблем е особено остър сред децата от ромски произход.

Етнокултурната специфика на ромската общност като причина за отпадането от

училище е свързана с ранните бракове при момичетата, в резултат на което те спират да посещават училище.

Друг сериозен проблем е, че образованието не е ценност за родителите, защото не е свързано с конкретна практическа полза – необходимостта от подпомагане на домакинството в ежедневните дейности (грижи за по-малко дете/деца, участие в осигуряване на прехрана и др.). Родителите не оказват съдействие на децата си за оставането им в образователната система, защото обикновено са с ниско или без образование и в повечето случаи безработни. Липсва интерес към изученото от децата през деня, към приятелския им кръг и средата, в която се развиват.

3. Здравословни и/или психологически причини, които са свързани със здравния статус на децата. Рисковете за отпадане са свързани с недостатъчна диагностика и подготовка на образователните институции за приобщаването на тези деца. Тук се включват и всички фактори на образователната среда, материалната база, човешките и финансовите ресурси, които не отговарят на изискванията за прилагане на приобщаващото образование. Психологически причини са свързани с неувереност в себе си, чувство за неуспех, отчуждение, страх и др.

4. Образователни причини, които се проявяват в няколко насоки:

- *обучителни трудности*, породени от неразбиране на преподаваното (сложност, трудност), което води до незаинтересованост, липса на самочувствие, отегчение и това е причина за апатия и демотивация;
- *не добро владение на български език или българският език не е майчин*, което е причина за по-ниски образователни резултати;
- *неглежиране на отсъствията, отказът от ходене в детска градина и отпадането* – липса на контрол и подкрепа;
- *неидентифицирани проблеми, свързани с тормоз, агресия и/или насилие*, което води до неувереност в себе си, чувство за неуспех, отчуждение и др.
- *ненавременна диагностициране на риска от отпадане*;
- *пътуващи деца* – придвижването от местоживеенето до детската градина може да доведе до закъснения и непосещение, а в последствие и отпадане;

V. Анализ на състоянието – през изминалата учебна година нямаме голям брой неизвинени отсъствия в детската градина.

За направените отсъствия основните причини са:

1. Заниженият родителски контрол към осигуряване на присъствие на децата в детската градина.
2. Продължително отсъствие от детска градина.
3. Проблемна семейна среда.
4. Трудна адаптация към изискванията в детската градина.

VI. Предложения за нови форми и методи за работа с деца, застрашени от преждевременно отпадане от детска градина.

1. **Административни мерки и работа с институциите** за превенция на отпадането:

- а) отразяване на движението на децата, проследяване на преместването, писма от/до приемащите училища и общини по местата на преместване;
- б) проследяване приема и записването н I клас;

- в) подаване на информация за децата, допуснали повече от 3 дни отсъствия по неуважителни причини;
- г) търсене на съдействие от кметове по места за установяване на контакт с родителите по местоживеене и обсъждане на мерки и действия за обхват, включване и превенция на отпадането;
- д) контрол на коректно отразяване на отсъствията на децата.

2. Възпитателни мерки за превенция на отпадането?

2.1. Работа с децата

- а) ранно оценяване на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата и вписването в регистър на застрашените от отпадане, както и на тези с обучителни затруднения;
- б) предприемане на индивидуални мерки и дейности за превенция на ранното отпадане на ниво детска градина;
- в) създаване на условия за индивидуални изяви на децата и мотивирането им за включване в дейности по интереси;
- г) групови дейности и изяви за превенция на отпадане и работа с деца в риск;
- д) индивидуална и допълнителна работа с деца с продължително отсъствие – възлагане на персонални задачи, стимулиране на положителни постъпки и изяви;
- е) установяване на диалог детска градина – институции, имащи отношение към проблема и провеждане на съвместни инициативи с отдел „Закрила на детето“ и др.

2.2. Работа с родителите

- а) запознаване на родителите с нормативните актове и вътрешноинституционални документи (правилници, правила, програми и др.), засягащи техните задължения и отговорности, както и дейности по превенция на ранното отпадане;
- б) прилагане на нови подходи в работата с родителите – алтернативни родителски срещи, активно включване в общи дейности, родителите-партньори на детската градина;
- в) индивидуална работа с родители на застрашени от отпадане деца.

2.3. Работа с педагогически специалисти и непедагогически персонал

- а) изготвени документи, насочени към подобряване на организационно-административната култура на длъжностните лица (*образци на писма до родители и институции, система за общуване с родители, Механизъм за контрол на редовното и точното отразяване на отсъствията на учениците в документацията, система за награди и поощрения на децата и др.*);
- б) повишаване на квалификация и методическа подкрепа.

VII. Цели на програмата

1. Увеличаване разнообразието и ефективността на прилаганите от детската градина мерки и дейности за превенция и намаляване на риска от преждевременно напускане на образователната система чрез подкрепа и публично оповестяване на добри практики и политики.

2. Усъвършенстване работата на педагогическия екип по разработване и изпълнение на програми, в резултат на което да намалее броят на децата в риск от отпадане.

С изпълнението на целите на програмата се очаква да бъдат постигнати следните резултати:

- ранно откриване на заложите и способностите на всяко дете и насърчаване развитието и реализацията му, формиране на устойчиви нагласи и мотивация за учене през целия живот;
- осигуряване на институционална подкрепяща среда спрямо ученици в риск от отпадане на ниво детска градина, основаващи се на системно наблюдение, анализ, оценка, редовна отчетност и прозрачност, от които да произтичат коригиращи действия, развиване на ресурси и насочване на въздействието съобразно установените потребности;
- създаване на положителни нагласи към образователния процес, изграждане на мотивация за посещение на училище и участие в живота на училищната общност;
- подобрени резултати от образование и възпитание, осигурена подходяща образователна подкрепа за развитието на всяко дете, включително на деца от уязвими етнически общности и на деца със специални образователни потребности.

Настоящата Програма е приета на заседание на Педагогическия съвет

с Протокол № 10/14.09.2020г. и утвърдена със Заповед № 34/15.09.2020г.